

סדר ברכת המזון

שיר המעלות. בשוב יהוה את שיבת ציון היינו כחלמים:
 אז ימלא שחוק פינו ולשונונו רנה. אז יאמרו בגוים הגדיל
 יהוה לעשות עם אלה: הגדיל יהוה לעשות עמנו. היינו
 שמחים: שובה יהוה את שביתנו כאפיקים בנגב: הזרעים
 בדמעה ברנה יקצרו: הלוח ילך ובכה נשא משך הזרע. בא
 יבא ברנה. נשא אלמתיו:

אברכה את יהוה בכל עת תמיד תהלתו בפני סוף דבר
 הכל נשמע. את האלהים ירא ואת מצותיו שמור. כי זה
 כל האדם: תהלת יהוה ידבר פי. ויברך כל בשר שם קדשו
 לעולם ועד: ואנחנו נברך יה. מעתה ועד עולם. הללויה:

הנני מוכן ומזמן לקיים מצות עשה של ברכת המזון שנאמר,
 ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך, על הארץ הטובה,
 אשר נתן לך:

שלושה שאכלו כאחד חיבין בזימון, וכך מזמנין:

רבותי. מיר ועלן בענטשן (או: רבותי נברך):	המזמן אומר:
יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם:	המסובים עונים:
יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם:	המזמן חוזר:
ברשות מרנן ורבתי נברך (בעשרה: אלהינו) שאכלנו משלו:	
ברוך (בעשרה: אלהינו) שאכלנו משלו וקטובו חיינו:	ואומרים המסובים ואח"כ המברך
ברוך (בעשרה: אלהינו) שאכלנו משלו וקטובו חיינו:	המזמן חוזר:
ברוך (אלהינו) ומבורך שמו תמיד לעולם ועד:	מי שלא אכל עונה:

יחיד אינו אומר: בָּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הֵזֵן אֶת
הָעוֹלָם כְּלוֹ. בְּטוּבוֹ בָּחַן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. הוּא נוֹתֵן
לָחֵם לְכֹל בֶּשֶׂר. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. וּבְטוּבוֹ הַגְּדוֹל
תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחְסֹר לָנוּ מִזֶּזֶן לְעוֹלָם וָעֵד.
בְּעִבּוּר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כִּי הוּא אֵל זֶן וּמִפְרִנְס לְכֹל
וּמְטִיב לְכֹל וּמְכִין מִזֶּזֶן לְכֹל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא.
כְּאִמּוֹר. פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמְשַׁבֵּיעַ לְכֹל חַי רְצוֹן: בָּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה. הֵזֵן (בְּרַחֲמָיו) אֶת הַכֹּל:

נוֹדֶה לָּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ
חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֻבָּה. וְעַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. וְעַל בְּרִיתְךָ
שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלְּמַדְתָּנוּ. וְעַל
חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ.
וְעַל אֲכִילַת מִזֶּזֶן שֶׁאַתָּה זֶן וּמִפְרִנְס אוֹתָנוּ תָּמִיד.
בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת וּבְכֹל שְׁעָה:

בחנוכה ופורים ואורים כאן ועל הניסים:

ואם שכח איז כשיגיע אצל הרחמן יאמר: הֶרְחַמְנוּ, הוּא יַעֲשֶׂה לָנוּ נְסִים
וּנְפִלְאוֹת, כְּמוֹ שֶׁעֲשָׂה נְסִים לְאַבּוֹתֵינוּ, בְּיָמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה:
בימי וכו':

ועל הנסים ועל הפרקן ועל הגבורות ועל התשועות ועל

הנפלאות ועל הנחמות ועל המלחמות. שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

לחנוכה:

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי
ובניו. כשעמדה מלכות יון הרשעה על
עמך ישראל. להשכיחם תורתך ולהעבירם
מחקי רצונה. ואתה ברחמיך הרבים. עמדת
להם בעת צרתם. רבת את ריבם. דנת את
דינם. נקמת את נקמתם. מסרת גבורים ביד
חלשים. ורבים ביד מעטים. וטמאים ביד
טהורים. ורשעים ביד צדיקים. וידיים ביד
עוסקי תורתך. ויך עשית שם גדול וקדוש

לפורים:

בימי מרדכי ואסתר בשושן הבירה. כשעמד
עליהם המן הרשע. בקש להשמיד להרוג
ולאבד את כל היהודים. מנער ועד זקן. טף
ונשים. ביום אחד. בשלישה עשר לחדש
שנים עשר הוא חדש אדר ושללם לבוז.
ואתה ברחמיך הרבים הפרת את עצתו.
וקלקלת את מחשבתו. והשבות לו גמולו
בראשו. ותלו אותו ואת בניו על העץ:

בעולמך. ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן כהיום הזה. ואחר כך באו בניך לדביר
ביתך. ופנו את היכלך. וטהרו את מקדשך. והדליקו נרות בחצרות קדשך. וקבעו שמונת
(ימים) אלו בהלל ובהודאה ועשית עמהם נס ופלא ונודה לשמך הגדול סלה) ימי חנכה אלו.
להודות ולהלל לשמך הגדול:

ועל הכל יהוה אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים
אותך. יתברך שמוך בפני כל חי תמיד לעולם ועד:
כפתוב. ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך על
הארץ הטבה אשר נתן לך: ברוך אתה יהוה. על
הארץ ועל המזון:

רחם נא יהוה אלהינו על ישראל עמך. ועל
ירושלים עירך. ועל ציון משכן כבודך. ועל מלכות
בית דוד משיחך. ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא
שמך עליו: אלהינו. אבינו. רענו זוננו פרנסנו

וְכַלְכַּלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ. וְהַרוּחַ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִהֲרָה
 מִכָּל צְרוּתֵינוּ. וְנָא אֶל תִּצְרִיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לֹא
 לַיָּדִי מִתַּנַּת בֶּשֶׂר וְדָם וְלֹא לַיָּדִי הַלְוֹאתָם. כִּי אִם
 לַיָּדֶךָ הַמְּלֵאָה. הַפְּתוּחָה. הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֲבָה. שְׁלֹא
 גְבוּשׁ וְלֹא נִפְלֵם לְעוֹלָם וָעֶד:

בשבת אומרים:

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשַּׁבָּת
 הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גְּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשַׁבֵּת בוֹ
 וְלִנְיֹחַ בוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת רְצוֹנָךָ וּבְרְצוֹנָךָ הֵנִיחַ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 שְׁלֹא תִהְיֶה צָרָה וְיָגוֹן וְאִנְחָה בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ וְהִרְאָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 בְּנַחֲמַת צִיּוֹן עִירָךָ וּבְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשְׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בְּעַל
 הַיְשׁוּעוֹת וּבְעַל הַנַּחֲמוֹת:

לראש חדש ויום טוב וחול המועד אומרים:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיִבָּא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע
 וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר וְזָכְרוֹנָנוּ וּפְקֻדוֹנָנוּ וְזָכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזָכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן
 דָּוִד עַבְדְּךָ וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשְׁךָ וְזָכְרוֹן כָּל עַמּוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 לְפָנֶיךָ לְפִלִיטָה לְטוֹבָה לַחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים (טוֹבִים)
 וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם:

לר"ח:	ראש החדש הזה:	לסוכות:	חג הסוכות הזה:
לפסח:	חג המצות הזה:	לשמ"ע ולש"ת:	שמייני עצרת חג הזה:
לשבועות:	חג השבועות הזה:	לר"ה:	הזכרון הזה:

זָכְרָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּנוּ בוֹ לְבִרְכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים
 טוֹבִים. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוֹס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי
 אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה. בּוֹנֵה בְרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל. אָבִינוּ.
מִלְּפָנָיו. אֲדִירָנוּ. בּוֹרְאָנוּ. גּוֹאֲלָנוּ. יּוֹצְרָנוּ. קְדוֹשָׁנוּ
קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רּוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַמְּלִיךְ הַטּוֹב
וְהַמְּטִיב לְכָל. שֶׁבְכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטֵּיב הוּא
מְטִיב הוּא יֵיטִיב לָנוּ. הוּא גִמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא
גִּמְלָנוּ לְעֵד לַחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים וּלְרוּחַ. הַצֵּלָה
וְהַצִּלָּחָה. בְּרָכָה וִישׁוּעָה. נַחֲמָה. פְּרִנְסָה וְכִלְכָּלָה.
וּרְחַמִּים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב. וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם
אֵל יַחֲסִרְנוּ: אָמֵן

הַרְחַמֵּן הוּא יְמַלֵּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֵד: הַרְחַמֵּן הוּא
יְתַבְרַךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר
דוֹרִים. וַיִּתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעֵד וּלְנִצְחַת נִצְחִים. וַיִּתְהַדָּר
בְּנוֹ לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחַמֵּן הוּא יִפְרִנְסֵנוּ
בְּכָבוֹד: הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁבֵּר עָלֵנוּ מֵעַל צוֹאֲרָנוּ וְהוּא
יּוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ
בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֲכָלְנוּ עָלָיו:
הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב
וַיִּשְׁוֹר לָנוּ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת וִישׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת:

אם הוא אוכל על שלחן אחרים יברך לבעה"ב:

יהי רצון שלא יבוש בעל הבית בעולם הזה ולא יכלם לעולם הבא. ויצלח מאד בכל נכסיו. ויהיו נכסיו ונכסיו מוצלחים וקרובים לעיר. ואל ישלוט שטן לא במעשה ידיו ולא במעשה ידינו. ואל יזדקק לא לפניו ולא לפנינו שום דבר הרהור חטא ועבירה ועון מעתה ועד עולם:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְבָרֶךְ אֶת (אָבִי מוֹרֵי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת (אִמִּי מוֹרֵתִי) בְּעַלַּת הַבַּיִת הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זְרַעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. (ואם סמוך על שלחן עצמו יאמר: הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְבָרֶךְ אוֹתִי (וְאָבִי וְאִמִּי) וְאֲשֵׁתִי וְזַרְעִי וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי), אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ. כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּכָל. מְכַל. כָּל. כֵּן יְבָרֶךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבִרְכָה שְׁלֵמָה. וְנֹאמַר אָמֵן:

בְּמִרוֹם יִלְמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעַלֵּינוּ זְכוֹת שְׁתֵּהא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשְׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה. וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא חַן וְשִׁכְלָ טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים

וְאָדָם:

(בברית מילה מוסיפים כאן הרחמן)

* הרחמן לברית מילה:

הַרְחֵמֵנוּ, הוּא יְבָרֶךְ אָבִי הַיֶּלֶד וְאִמּוֹ, וְיִזְכְּנוּ לְגִדְלוֹ וְלַחֲנֻכּוֹ וְלַחֲכָמוֹ, מִיּוֹם הַשְּׂמִינִי וְהַלְאָה יִרְצָה דָמוֹ, וְיִהְיֶי אֱלֹהֵינוּ עִמוֹ.

הַרְחֵמֵנוּ, הוּא יְבָרֶךְ בְּעַל בְּרִית הַמִּילָה, אֲשֶׁר שָׁשׁ לַעֲשׂוֹת צֶדֶק בְּגִילָה, וְיִשְׁלַם פְּעֻלוֹ וּמִשְׁכָּרְתּוֹ כְּפוּלָה, וְיִתְנַהֵו לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה.

הַרְחֵמֵנוּ, הוּא יְבָרֶךְ רַךְ הַנְּמוּל לְשִׁמוּנָה, וְיִהְיֶו יְדֵיו וְלִבּוֹ לְאֵל אֲמוּנָה, וְיִזְכְּה לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה.

לשבת: הרחמן הוא ינחילנו יום שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים:

לראש חדש: הרחמן הוא יחדש עלינו את החדש הזה לטובה ולברכה:

ליום טוב: הרחמן הוא ינחילנו יום שכלו טוב:

(בב' לילות ראשונות של פסח מוסיפין: ליום שכלו ארוך ליום שצדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה ויהי חלקנו עמהם):

לראש השנה: הרחמן הוא יחדש עלינו את השנה הזאת לטובה ולברכה:

לסוכות: הרחמן הוא יקים לנו את סכת דוד הנופלת:

הרחמן הוא יזכנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא:

בחול **מגדיל** (ביום שיש בו מוסף ובמוצ"ש אומר **מגדול**)
 ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו
 עד עולם: עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום
 עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

יראו את יהוה קדושינו כי אין מחסור ליראיו: כפירים רשו
 ורעבו ודורשי יהוה לא יחסרו כל טוב: הודו ליהוה כי טוב

הרחמן, הוא יברך המל בשר הערלה, ופרע ומצץ דמי המילה, איש
 הנרא ורך הלבב עבודתו פסולה. אם שלש אלה יעשה
 לה.

הרחמן, הוא ישלח לנו משיחו הולך תמים, בנכות חתן למולות
 דמים, לבשר בשורות טובות ונחומים, לעם אחד מפזר
 ומפךד בין העמים.

הרחמן, הוא ישלח לנו כהן צדק אשר לקח לעילום, עד הוכן כסאו
 כשמש ויהלום, וילט פניו באדרתו ויגלום, בריתי היתה
 אתו החיים והשלום.

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן: בְּרוּךְ
הַגָּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה וְהָיָה יְהוָה מִבְּטָחוֹ: נֶעַר הַיְיָתִי גַם
זְקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם: יְהוָה עוֹ
לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

ברכות לשבע ברכות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁהַפֶּל בְּרָא לְכַבּוֹדוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. יוֹצֵר הָאָדָם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם
בְּצִלְמוֹ. בְּצִלְמֵ דְמוּת תְּבִנִיתוֹ. וְהִתְקִין לוֹ מִמְנוֹ בִּנְיָן עַדִּי
עַד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יוֹצֵר הָאָדָם:

שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתִגַּל הָעֵקֶרָה בְּקִבוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ בְּשִׂמְחָה. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה מְשַׂמַּח חַיִּים בְּבִנְיָהּ:

שִׂמַּח תְּשַׂמַּח רַעִים הָאֱהוּבִים. כְּשִׂמְחָה יְצִירָהּ בְּגֵן עֵדֶן מִקֶּדֶם.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מְשַׂמַּח חַתָּן וְכֵלָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בְּרָא שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה.
חַתָּן וְכֵלָה. גִּילָה רְנָה. דִּיצָה וְחִדּוּהָ. אֶהְבָּה וְאֶחְוָה. וְשָׁלוֹם
וְרַעוּת. מֵהֵרָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת
יְרוּשָׁלַיִם. קוֹל שְׁשׁוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה. קוֹל חַתָּן וְקוֹל כֵּלָה.
קוֹל מִצְהָלוֹת חַתָּנִים מְחַפְּתֵם וְנֹעֲרִים מְמַשְׁתֵּה נְגִינָתָם.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מְשַׂמַּח חַתָּן עִם הַכֵּלָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן:

אחר ששתה משגרו לאשתו ששתה ממנו.
ואם שתה רביעית יברך אחריו ברכה זו:

ברכה מעין שלוש

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, על:

על מזונות:	על פירות מז' מינים:	על היין:
על המחיה	על העץ	על הגפן ועל
ועל הכלכלה:	ועל פרי העץ:	פרי הגפן:

ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית
והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשובע מטובה. רחם נא
יהוה אלהינו, ועל ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל
ציון משכן כבודך, ועל מזבחה ועל היכלך. ובנה ירושלים עיר
הקדש במהרה בימינו. והעלנו לתוכה, ושמחנו בבנינה, ונאכל
מפריה ונשבע מטובה ונברכה עליה בקדשה ובטהרה:

בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה:
בר"ח: וזכרנו לטובה ביום ראש החדש הזה:
לראש השנה: וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה:
ליום טוב: ושמחנו ביום חג (פלוני) הזה:

כי אתה יהוה טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל:

פרי הגפן* | הפרות* | המחיה ועל הכלכלה:

ברוך אתה יהוה, על הארץ ועל:

פרי הגפן* | הפרות* | המחיה ועל הכלכלה:

*על יין של א"י: גפנה

*על פרות של א"י: פרותיה